

PRISM RESEARCH

za

**REZULTATI ISPITIVANJA JAVNOG MNIJENJA O MEDIJSKIM
SLOBODAMA U BIH**

APRIL 2011

Sadržaj

- 1 Opis metodologije
- 2 Rezultati

1

Opis metodologije

OPIS METODOLOGIJE

Osnovni podaci o istraživanju

<i>Vrijeme istraživanja</i>	18.04. – 22.04. 2011.
<i>Metoda prikupljanja podataka</i>	CATI, telefonska anketa
<i>Instrument</i>	Prizma istraživanja je razvio Upitnik u bliskoj saradnji sa Friedrich Ebert Stiftung-om i udruženjem BH Novinari
<i>Veličina uzorka</i>	N=500 ispitanika
<i>Metoda izbora domaćinstva</i>	Metoda slučajnog odabira fiksnih telefona domaćinstava
<i>Metoda izbora ispitanika</i>	Tehnika zadnjeg rođendana (osoba u domaćinstvu koja je zadnja imala rođendan, a starija je od 18 godina)
<i>Reprezentativnost</i>	Reprezentativan uzorak domaćinstava na području cijele Bosne i Hercegovine i oba entiteta

2

Rezultati

Glavni nalazi

Ovo istraživanje je rezultiralo slijedećim glavnim nalazima:

- (1) Građani BiH, općenito govoreći, najviše vjeruju medijima. Značajno više povjerenja u medije imaju građani F BiH u odnosu na građane RS-a. Nakon medija, građani imaju najviše povjerenja a u nevladin sektor, zatim međunarodnu zajednicu, što je opet značajnije izraženo u FBiH, kao i u vjerske zajednice. Građani BiH imaju najmanje povjerenja u rad institucija vlasti, političkih stranaka i političara općenito. U poređenju sa rezultatima prethodnih istraživanja javnog mnijenja koja su spovođena unazad dvije godine, nije bilo nekih značajnih promjena u stavovima osim što je na nivou BiH nešto značajno poraslo povjerenje u vjerske zajednice, institucije vlasti i političke stranke, te u manjoj mjeri u medije, međunarodnu zajednicu i nevladin sektor.
 - U Federaciji BiH, iako je istraživanje od prošle godine pokazalo značajan pad u procentu onih koji najviše vjeruju medijima, u 2011 je taj procenat u značajnoj mjeri porastao, dok je u Republici Srpskoj došlo do blagog pada procenta onih koji imaju povjerenja u medije, u odnosu na prošlu godinu.
 - I u FBiH i u Republici Srpskoj vidljiv je kontinuiran porast procenta ispitanika koji imaju povjerenja u vjerske zajednice i institucije vlasti, mada je taj porast, kada se radi o institucijama vlasti, značajnije izražen u Republici Srpskoj u 2011 godini.
 - U cjelini gledano, ispitanici su u većoj mjeri zadovoljni sa radom institucija vlasti, međunarodne zajednice i vjerskih zajednica. Ali ovi rezultati su najviše posljedica značajnijeg porasta zadovoljstva radom međunarodne zajednice u FBiH u odnosu na Republiku Srpsku, kao i većeg povjerenja građana Republike Srpske u institucije vlasti u odnosu na građane Federacije. U tom smislu, također, ne vide se neke značajnije razlike između entiteta kada se radi o povjerenju u rad vjerskih zajednica.
- (2) U odnosu na prethodna istraživanja, u 2011 godini, primjetan je značajan porast broja ispitanika u BiH, F BiH i Republici Srpskoj koji su zadovoljni radom novinara i medija u FBiH.

Glavni nalazi

(3) Kada govorimo o prostoru Republike Srpske, kod ispitanika iz RS-a primjećuje se značajno povećanje procenta onih građana koji su zadovoljni radom medija i novinara u Republici Srpskoj, kao i na nivou cijele BiH. Ispitanici iz FBiH, kao i prethodnih godina imaju negativno mišljenje o radu novinara i medija u RS-u, odnosno nezadovoljni su njihovim radom. Generalno gledajući, ispitanici su više zadovoljni radom novinara i medija u RS-u nego u FBiH.

(4) U odnosu na prethodna istraživanja, u 2011 godini se značajno povećao broj ispitanika u Republici Srpskoj koji smatraju da je sloboda medija u FBiH malo ili nimalo prisutna, dok je za ispitanike iz FBiH primjetan blagi pad onih koji misle da sloboda medija u FBiH nije prisutna.

(5) U Republici Srpskoj primjećuje se smanjeni procenat onih koji smatraju da sloboda medija nije prisutna u tom entitetu, dok je za ispitanike iz FBiH primjetan značajan porast onih koji vjeruju da slobode medija u RS-u nema. Na nivou BiH, rezultati iz 2011 su slični onima iz prethodnih istraživanja i generalno gledajući može se reći da građani BiH smatraju da je sloboda medija u Republici Srpskoj manja nego u FBiH.

(6) Građani u FBiH, u najvećoj mjeri, procjenjuju da je sloboda medija u BiH donekle veća (29,5%) u odnosu na prethodne dvije godine. Također je, u FBiH, značajan broj onih koji vjeruju da je sloboda medija u BiH ista (25,5%) kao i prije dvije godine.

Za razliku od FBiH u Republici Srpskoj je značajniji broj onih građana koji misle da je sloboda medija u BiH ostala na istom nivou (33,6%) kao i prije dvije godine, ali i donekle veća (28,5%) u odnosu na prethodne godine. U BiH, je najveći broj onih građana koji misle da je sloboda medija ostala ista (28,2%) ili se donekle povećala (29,3%) u odnosu na prethodni period. Najmanji broj ispitanika na nivou BiH vjeruje da je sloboda medija u BiH značajno manja (4,5%) ili značajno veća (6,9%).

Glavni nalazi

((7) Ispitanici smatraju da najvažnije prepreke slobodnom radu medija: politička zavisnost, opća politička klima u zemlji, finansijska zavisnost. U odnosu na prethodna istraživanja, došlo je do značajnog povećanja procenta onih koji misle da je najvažnija prepreka slobodnom radu medija – politička zavisnost, i to nešto više u Republici Srpskoj u odnosu na Federaciju BiH.

Kada govorimo o općoj političkoj klimi u zemlji primjetan je značajan porast onih u odnosu na prethodna istraživanja i to i na nivou FBiH i Republike Srpske.

(8) Daleko najveći broj ispitanika smatra kako političke stranke i političari općenito imaju najveći uticaj na rad medija, znatno viši od OHR-a i međunarodne zajednice, te vlasnika i urednika medija (6,6%). Čini se da je ipak u proteklih godinu dana došlo do blagog porasta procenta onih koji smatraju da političke stranke i političari općenito imaju najveći uticaj na rad medija.

(9) Daleko najveći broj ispitanika smatra da su političke stranke i političari općenito najveći kršitelji novinarskih prava i medijskih sloboda u BiH. U tom smislu ne postoje značajne razlike u percepciji građana F BiH i Republike Srpske. Međutim, u periodu od godinu dana je došlo do blagog porasta procenta onih, u RS-u, koji smatraju da su političke stranke i političari općenito najveći kršitelji novinarskih prava i medijskih sloboda u BiH, dok je u FBiH došlo do blagog pada istog.

(10) U odnosu na rezultate iz prethodnih istraživanja, došlo je do značajnog porasta u broju onih koji smatraju da je svaka vrsta napada na novinare u potpunosti neprihvatljiva, i to donekle više u Federaciji BiH (90,8%) nego u Republici Srpskoj (87,5%). Također je, u odnosu na 2009. i 2010. godinu, primjetan pad procenta onih ispitanika koji smatraju da su napadi na novinare opravdani u nekim slučajevima. Generalno gledajući, građani BiH ne podržavaju napade na novinare i smatraju ih neprihvatljivim.

Glavni nalazi

(11) Jedna od najčešćih kritika koje se upućuju na adresu novinara od strane prozvanih političara i uticajnih osoba je da je rad pojedinih novinara politički motiviran. Značajno je veći procenat ispitanika koji se slažu sa ovom izjavom u odnosu na broj ispitanika koji se protive. Međutim, u odnosu na period od prije godinu dana je dramatično porastao procenat onih koji se ne slažu sa izjavom da je rad pojedinih novinara politički motiviran, i to u oba BiH entiteta. Također je primjetan pad procenta onih ispitanika koji se slažu da rad novinara politički motiviran, i to i u FBiH i u Republici Srpskoj.

(12) Čini se da je najveći broj ispitanika koji smatraju da su teme o kojima BH novinari izvještavaju donekle dobro odabrane. U Federaciji BiH je u odnosu na 2010. godinu došlo do blagog porasta procenta onih ispitanika koji smatraju da su teme o kojima BH novinari izvještavaju dobro odabrane (35%), dok jetaj procenat za Republiku Srpsku znatno veći u odnosu na 2010. Godinu (34,96%). Također je, i na nivou BiH a i oba BiH entiteta došlo do blagog porasta postotka onih građana koji misle da novinari uopće ne obrađuju teme koje interesuju građane.

(13) Kada su u pitanju teme o kojima bi novinari trebali izvještavati ispitanici smatraju da su to najčešće: korupcija i kriminal, socijalne teme, ekonomske teme, svakodnevni život građana, obrazovanje i zdravstvo. Za razliku od FBiH, u Republici Srpskoj primjetan je značajan porast procenta onih ispitanika koji smatraju da bi novinari u najvećoj mjeri trebali izvještavati o korupciji i kriminalu. Teme koje najmanje zanimaju građane BiH su: političke teme i teme revijalnog karaktera.

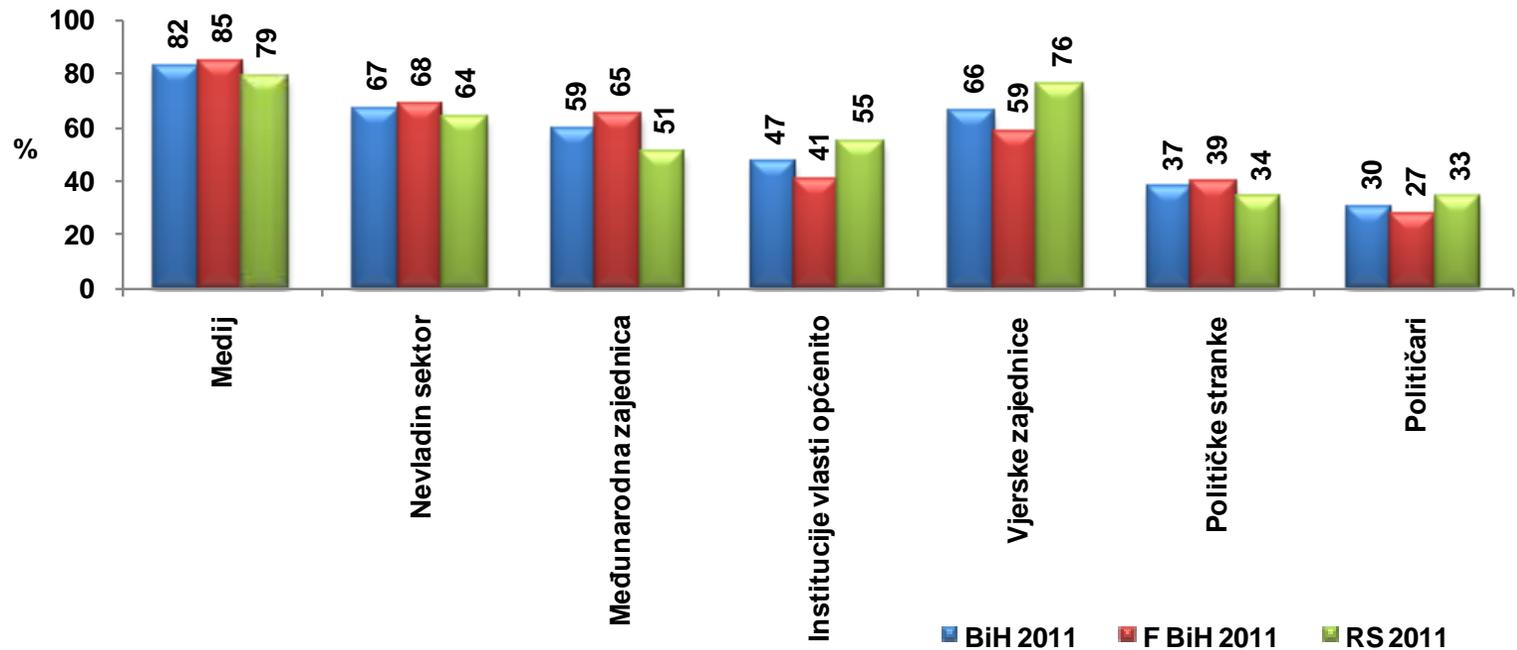
(14) Kada su u pitanju stavovi ispitanika o tome na koji način je potrebno unaprijediti novinarski rad i kvalitet izvještanja, značajno je najveći procenat onih ispitanika koji smatraju da novinari treba da imaju više finansijskih sredstava za rad, dok su bolja primjena zakona o zaštiti novinara i unapređenje obrazovanja novinara i zakonskog okvira također važni faktori za poboljšanje novinarskog rada prema građanima BiH. Dok u FBiH najveći broj ispitanika smatra da je potrebno novinarima osigurati bolji materijalni i finansijski položaj za rad, građani u RS-u smatraju da pored finansijskog položaja novinara, značajan faktor unapređenja novinarske prakse trebalo bi biti i samo obrazovanje novinara.

Q1. Koliko imate povjerenja u rad sljedećih institucija?

Uzorak, cijela BiH
N=500

Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da VJERUJU U RAD navedenih institucija (tj. koji su dali odgovore "U potpunosti im vjerujem" i "Donekle im vjerujem").
Odgovori Ne zna i Ne zeli odgovoriti isključeni iz analize

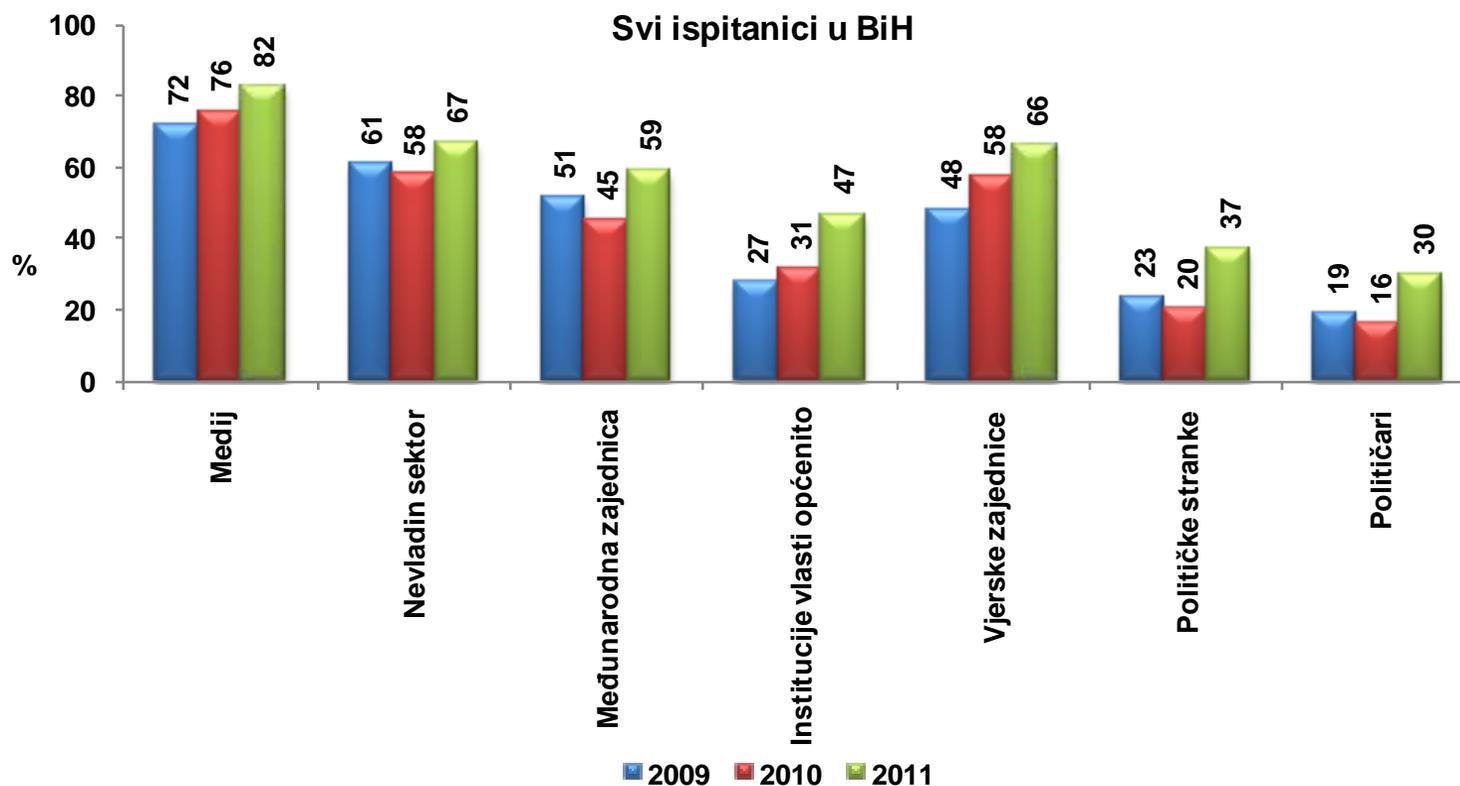
BiH, F BiH, RS, 2011

Q1. Koliko imate povjerenja u rad sljedećih institucija?

Uzorak, cijela BiH
N=500

Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da VJERUJU U RAD navedenih institucija (tj. koji su dali odgovore "U potpunosti im vjerujem" i "Donekle im vjerujem").
Odgovori Ne zna i Ne zeli odgovoriti isključeni iz analize

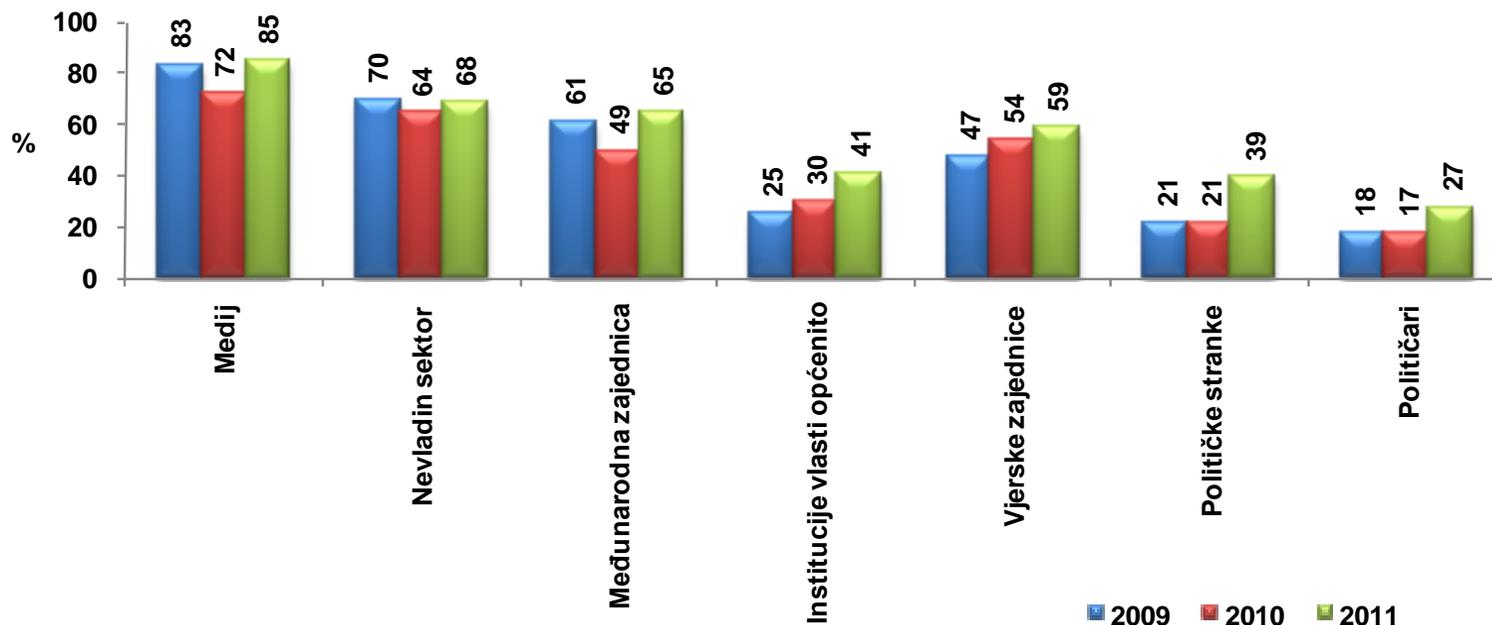

Q1. Koliko imate povjerenja u rad sljedećih institucija?

Uzorak, cijela F BiH
N=299

Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da VJERUJU U RAD navedenih institucija (tj. koji su dali odgovore "U potpunosti im vjerujem" i "Donekle im vjerujem").
Odgovori Ne zna i Ne zeli odgovoriti isključeni iz analize

Svi ispitanici u F BiH

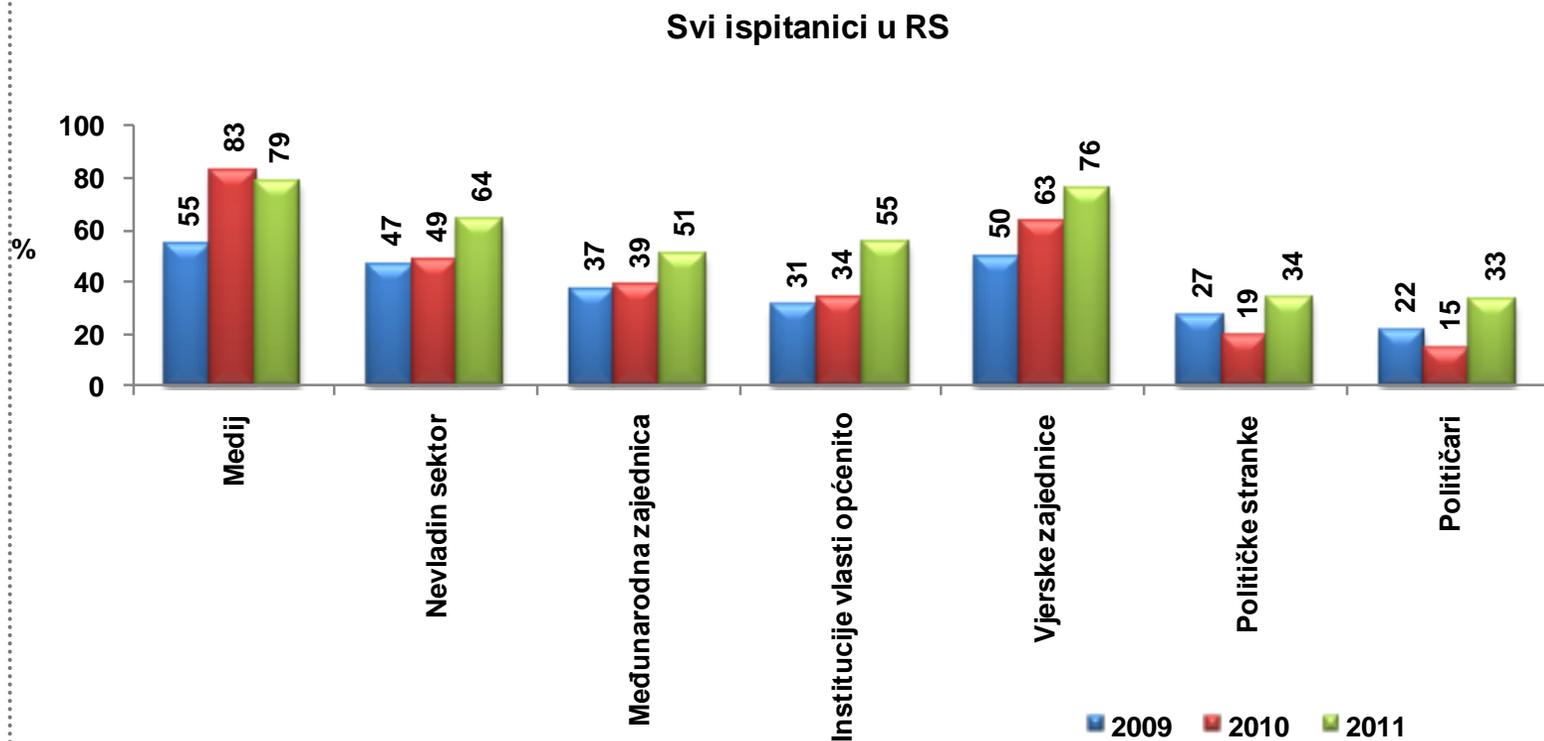

Q1. Koliko imate povjerenja u rad sljedećih institucija?

Uzorak, cijela RS
N=192

Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da VJERUJU U RAD navedenih institucija (tj. koji su dali odgovore "U potpunosti im vjerujem" i "Donekle im vjerujem").
Odgovori Ne zna i Ne zeli odgovoriti isključeni iz analize

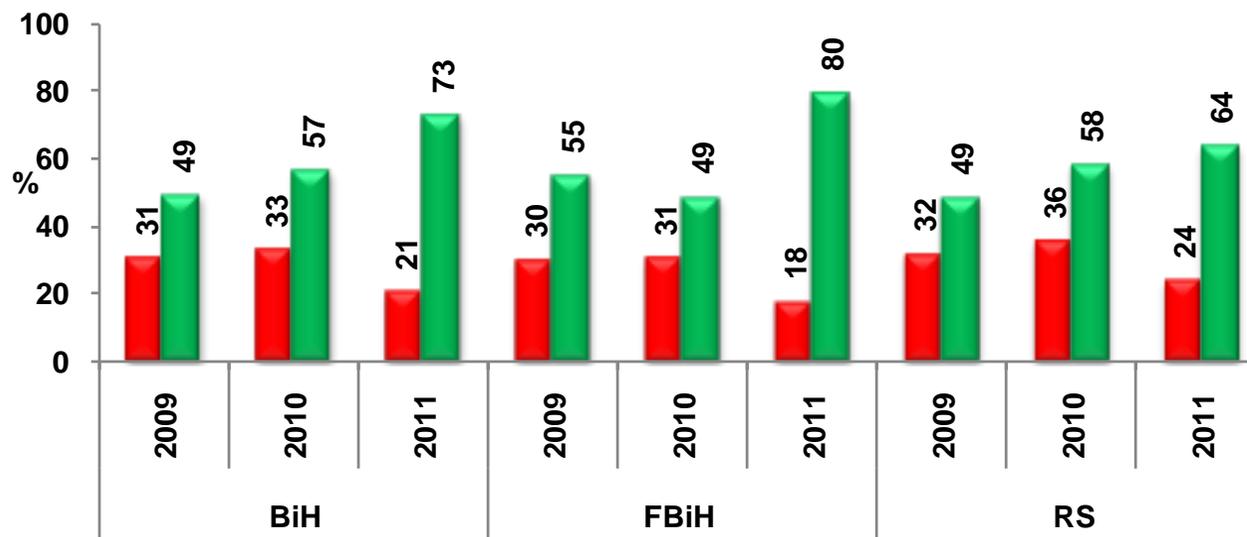

Q2. U kojoj mjeri ste općenito zadovoljni radom novinara i medija u Federaciji BiH?

Uzorak, cijela F BiH
N=299

Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da su U **POTPUNOSTI I DONEKLE** institucija (tj. koji su dali odgovore “U potpunosti im vjerujem” i “Donekle im vjerujem”). Odgovori Ne zna i Ne zeli odgovoriti isključeni iz analize

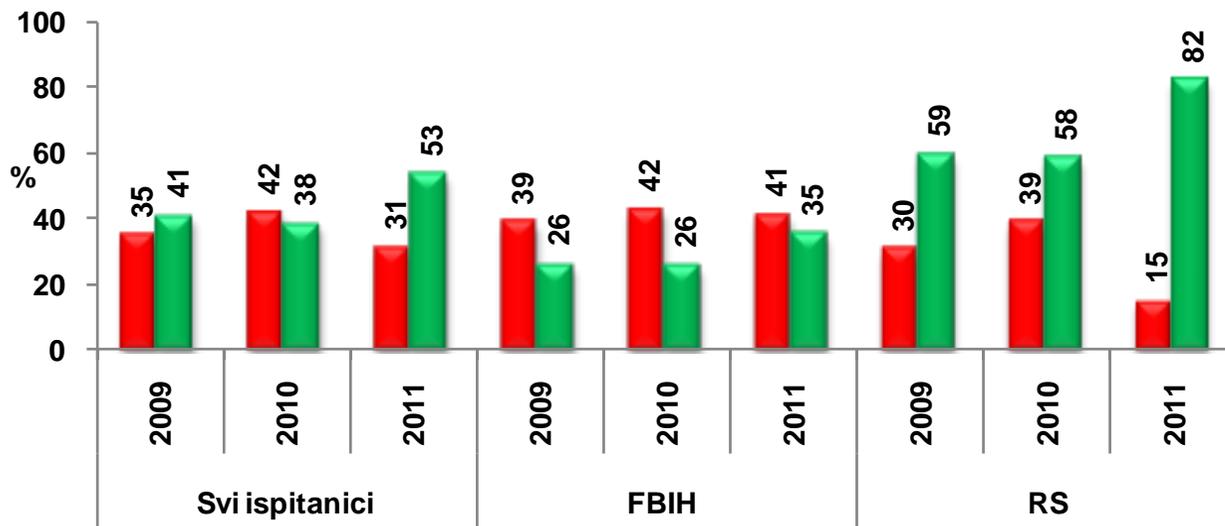
■ U potpunosti i donekle nezadovoljni ■ U potpunosti i donekle zadovoljni

Q3. U kojoj mjeri ste općenito zadovoljni radom novinara i medija u RS?

Uzorak, cijela RS
N=192

Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da su U **POTPUNOSTI I DONEKLE** institucija (tj. koji su dali odgovore “U potpunosti im vjerujem” i “Donekle im vjerujem”).
Odgovori Ne zna i Ne zeli odgovoriti isključeni iz analize

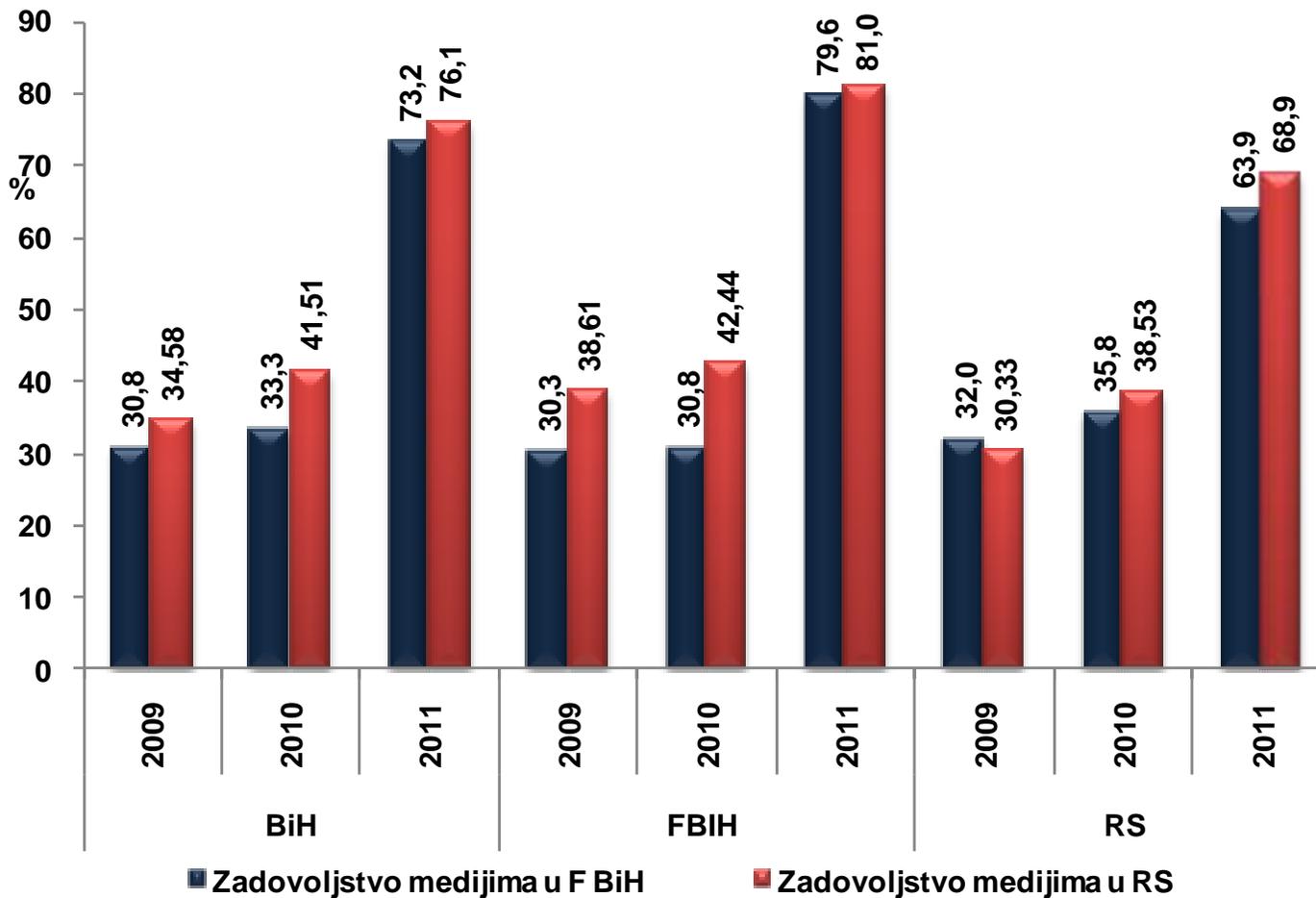

- U potpunosti i donekle nezadovoljni medijima u RS
- U potpunosti i donekle zadovoljni medijima u RS

Q2+Q3. U kojoj mjeri ste općenito zadovoljni radom novinara i medija u F BiH i RS?

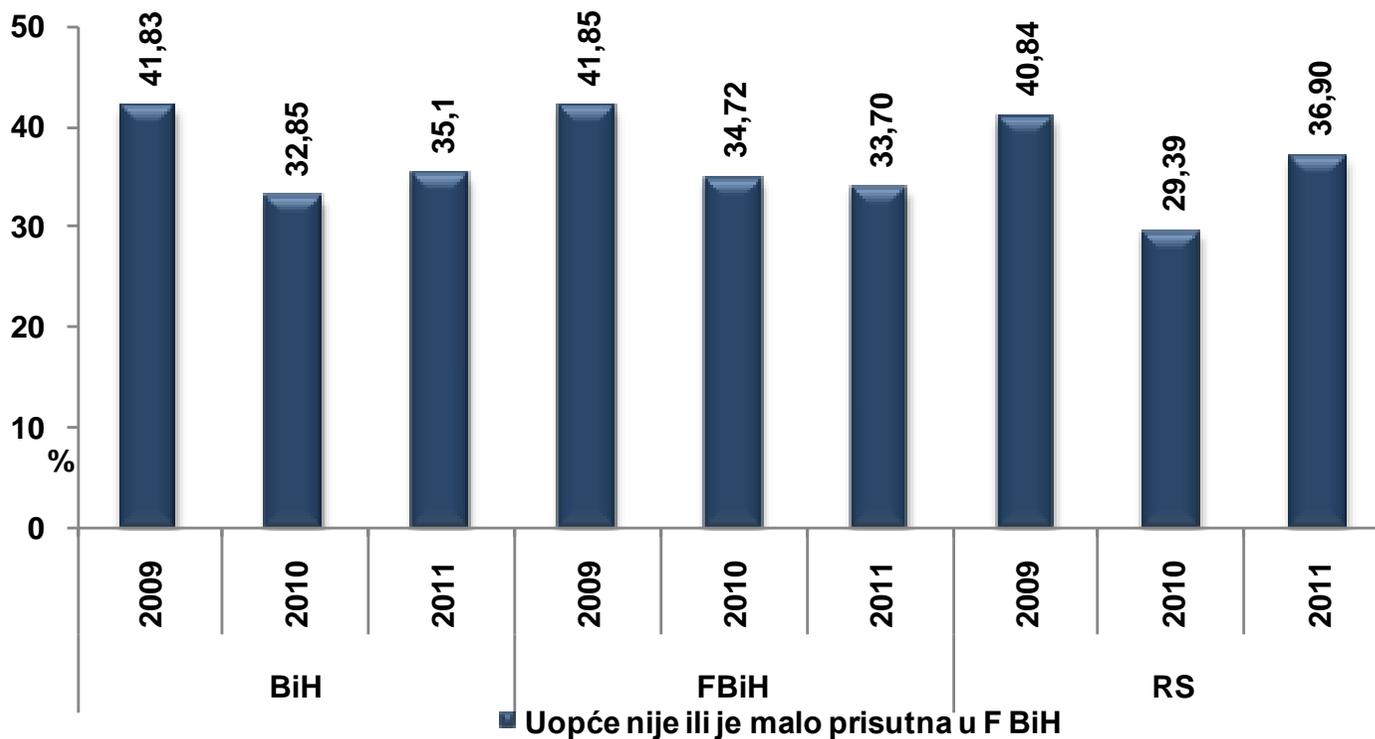
Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da su u **POTPUNOSTI ILI MALO ZADOVOLJNI**.

Q4. Po vašem mišljenju, kolika je trenutna sloboda medija u Federaciji BiH? Da li bi ste rekli da sloboda medija u Federaciji BiH...

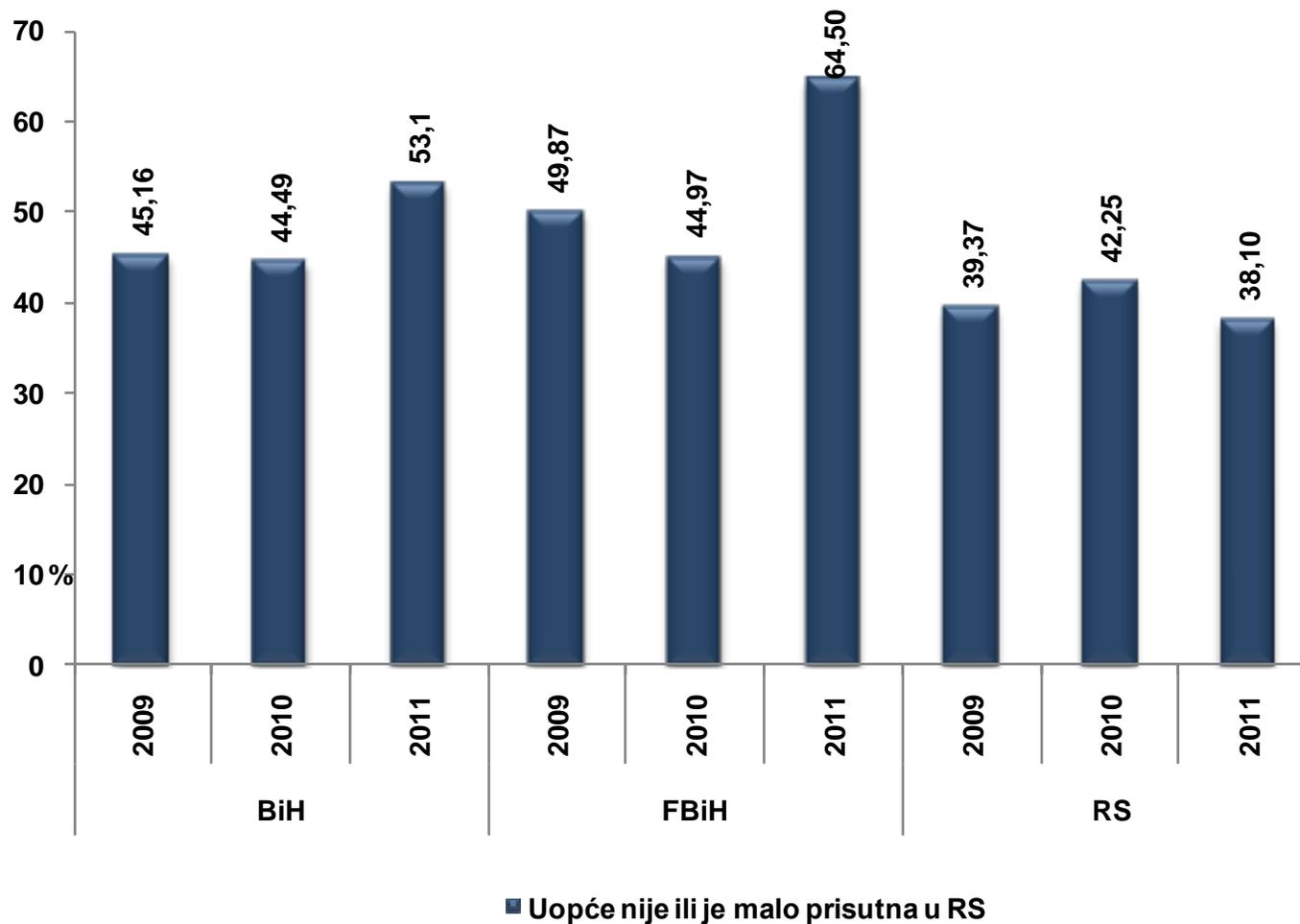
Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da je UOPCE NIJE ILI JE MALO PRISUTNA.

Q5. Po vašem mišljenju, kolika je trenutna sloboda medija u Republici Srpskoj?

Da li bi ste rekli da sloboda medija u Republici Srpskoj...

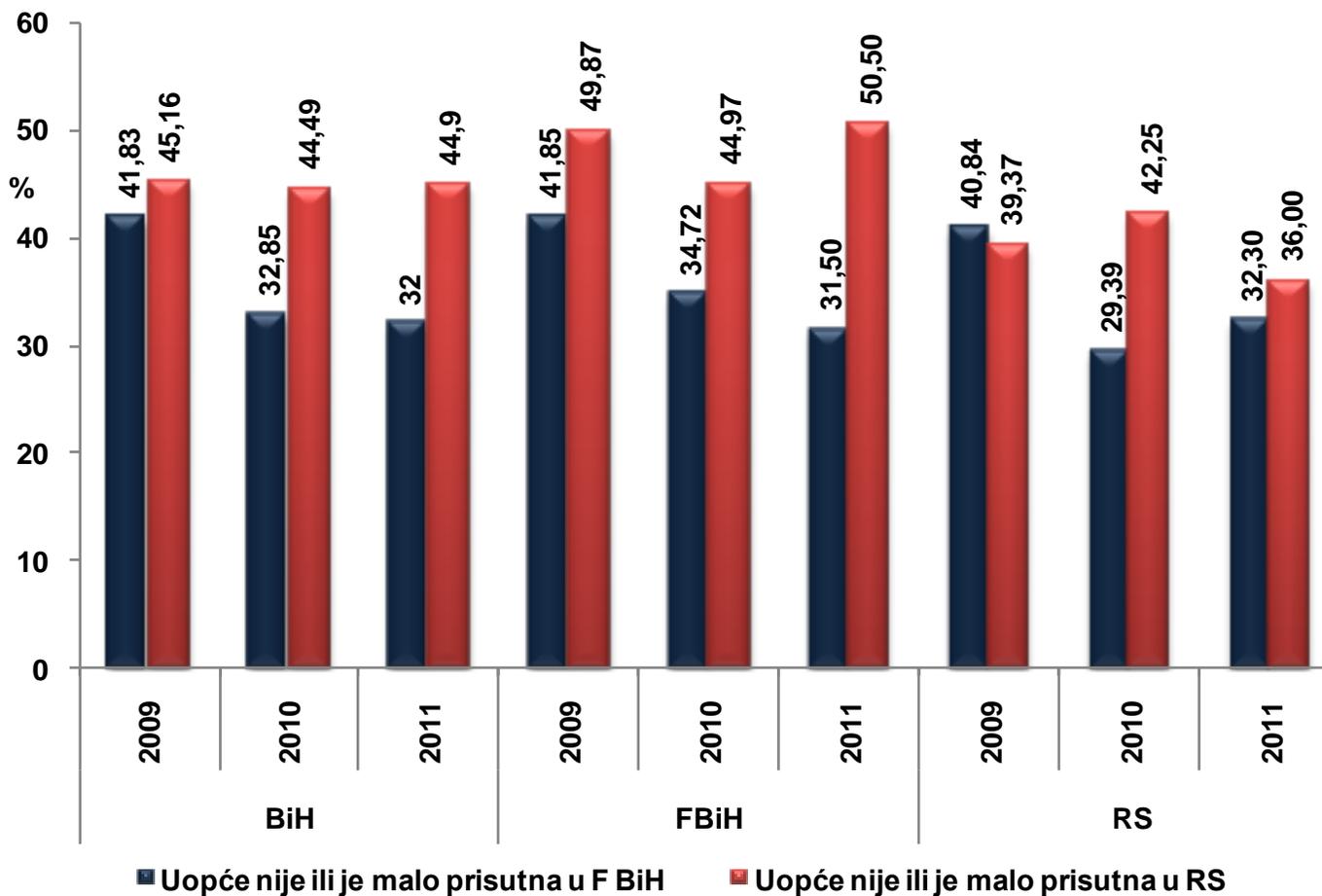

Q4-Q5. Po vašem mišljenju, kolika je trenutna sloboda medija u Federaciji BiH i RS? Da li bi ste rekli da sloboda medija u Federaciji BiH/RS...

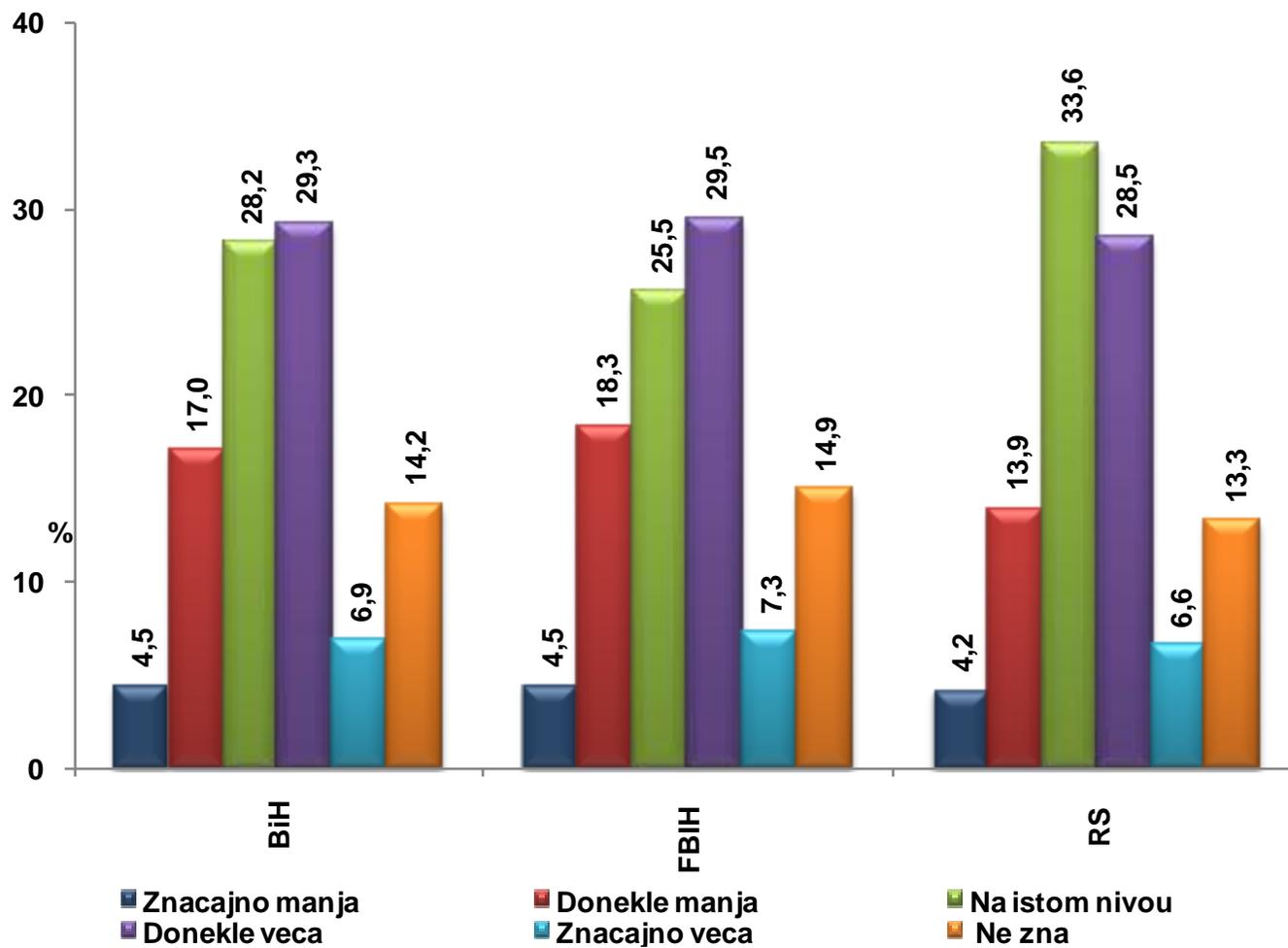
Uzorak, cijela BiH
N=500

Na grafiku su prikazani procenti ispitanika koji su rekli da je UOPCE NIJE ILI JE MALO PRISUTNA.

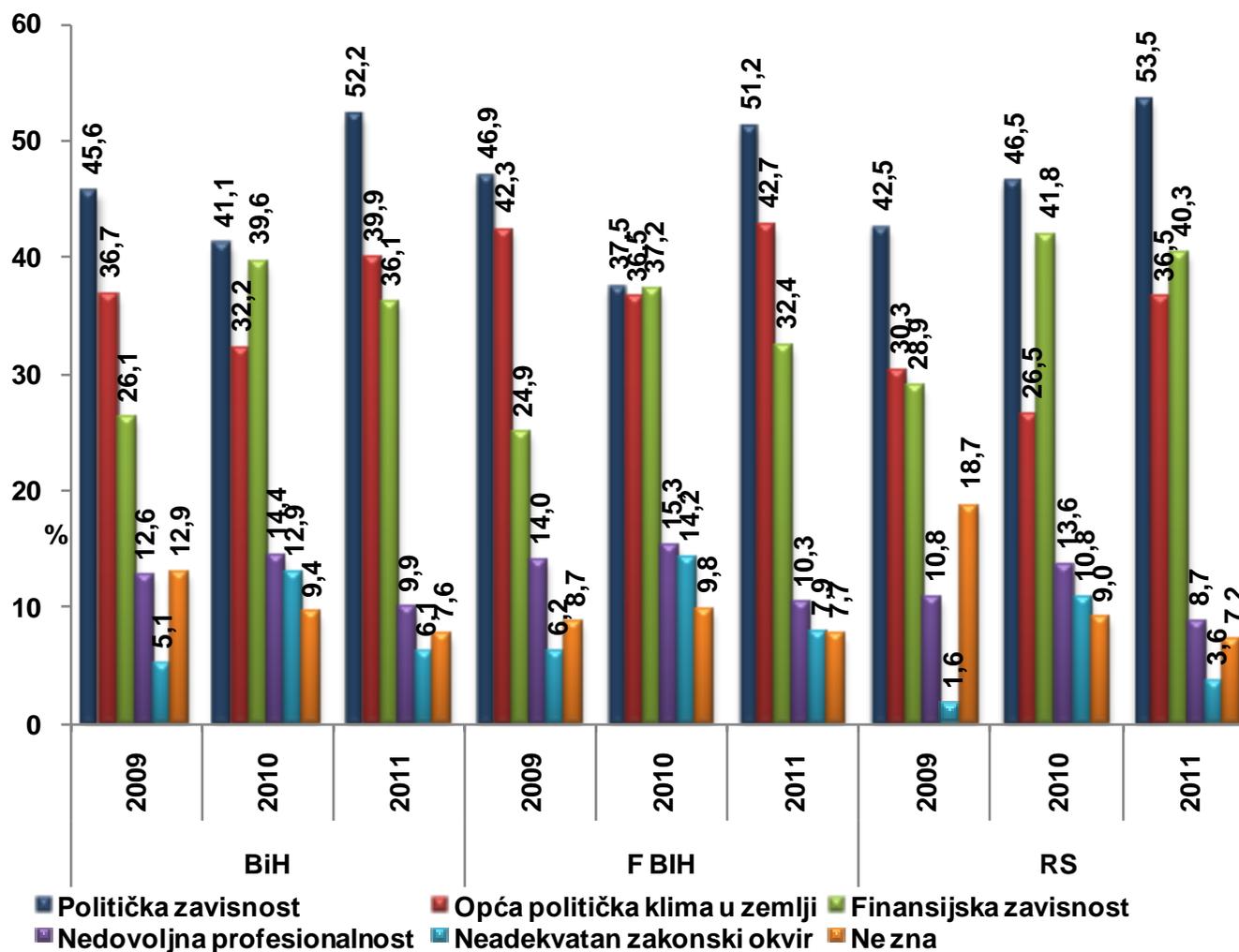

Q6. Da li je sloboda medija u BiH znacajno manja, donekle manja, na istom nivou, donekle veca ili znacajno veca u odnosu na period od prije 2 godine?

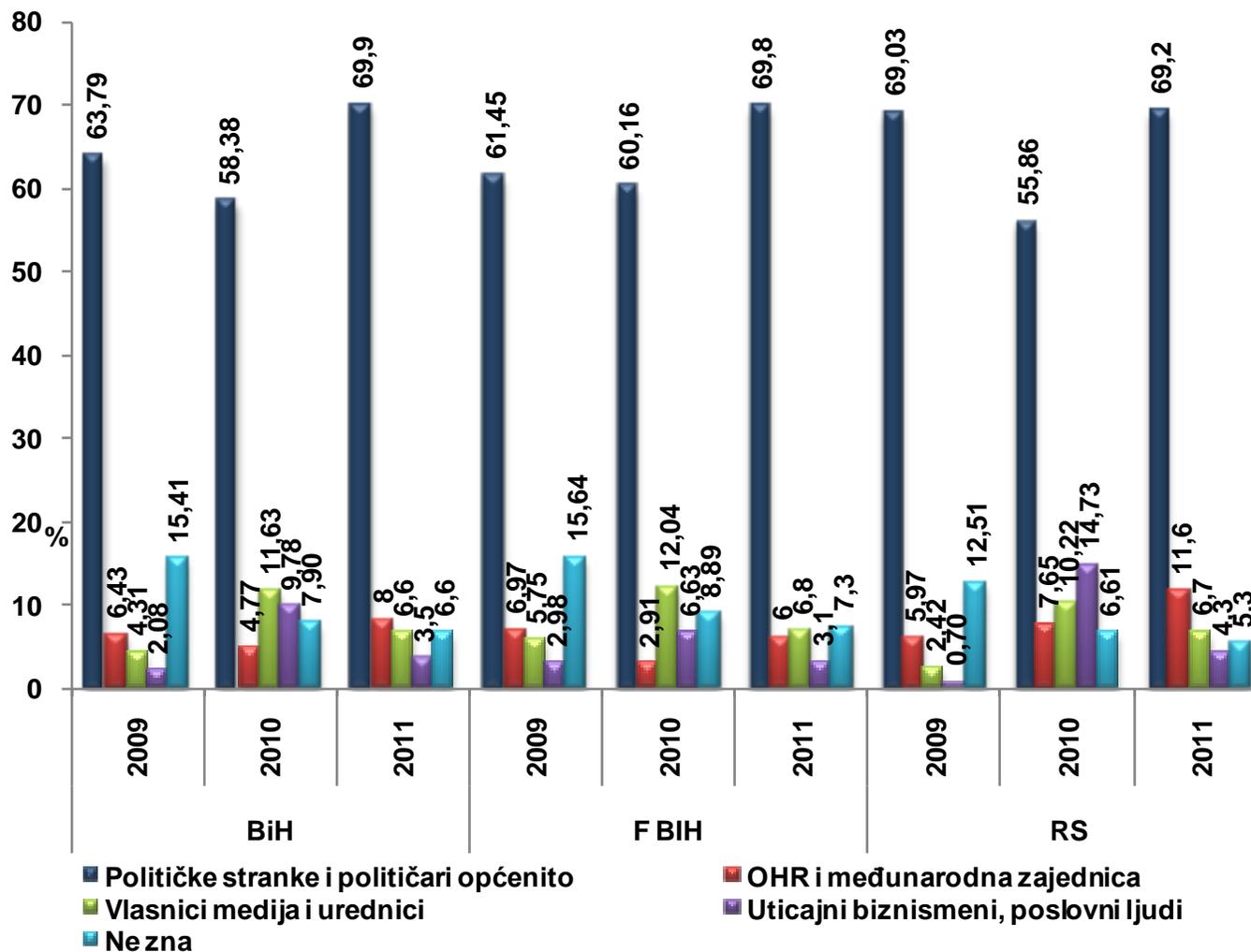
Q7. Sta mislite, koje su dvije osnovne prepreke slobodnom radu medija u BiH?

Q8. A šta bi ste rekli, ko ima najveći uticaj na rad medija u BiH?

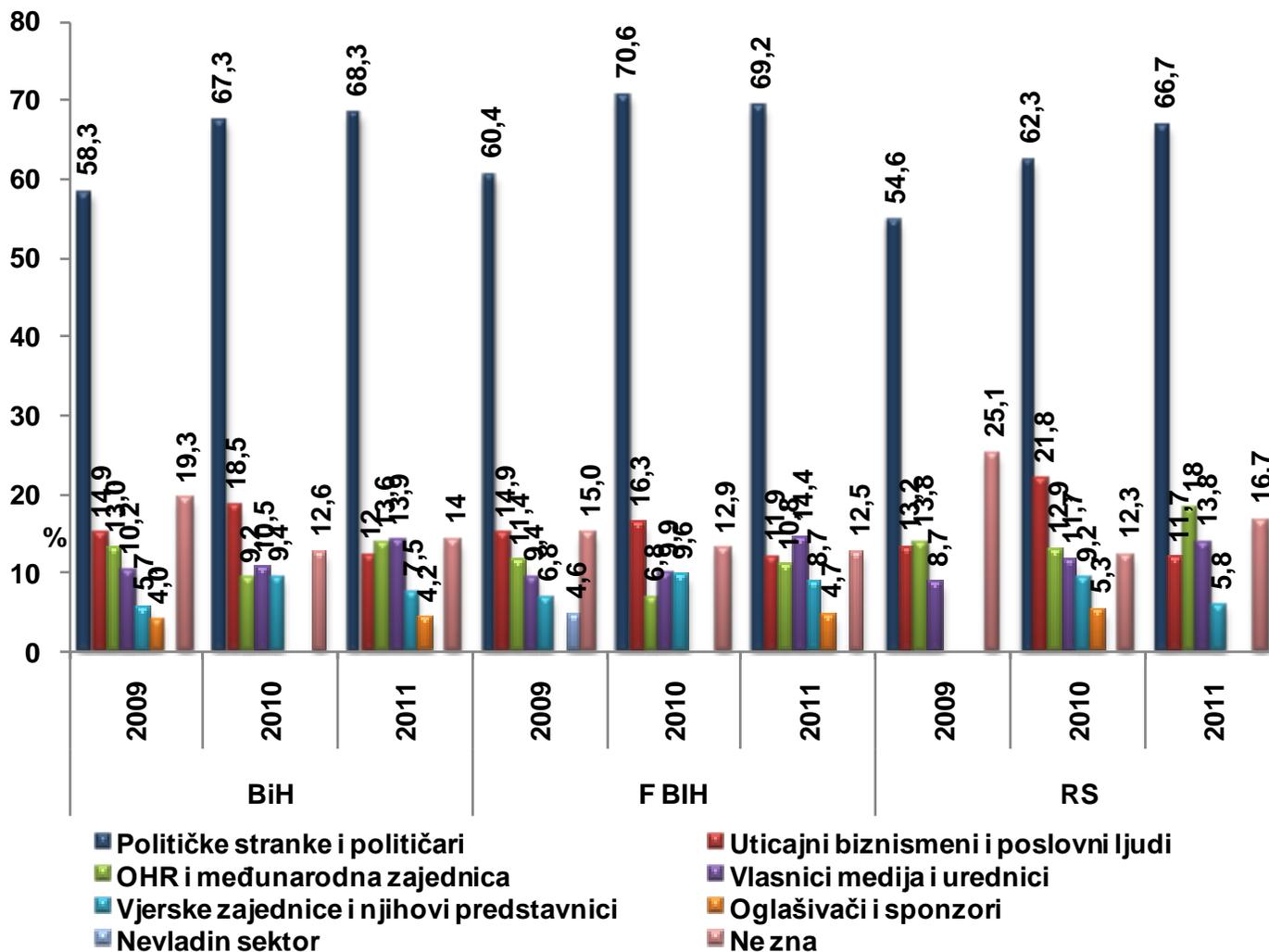
Na grafiku nisu prikazani rezultati manji od 4%

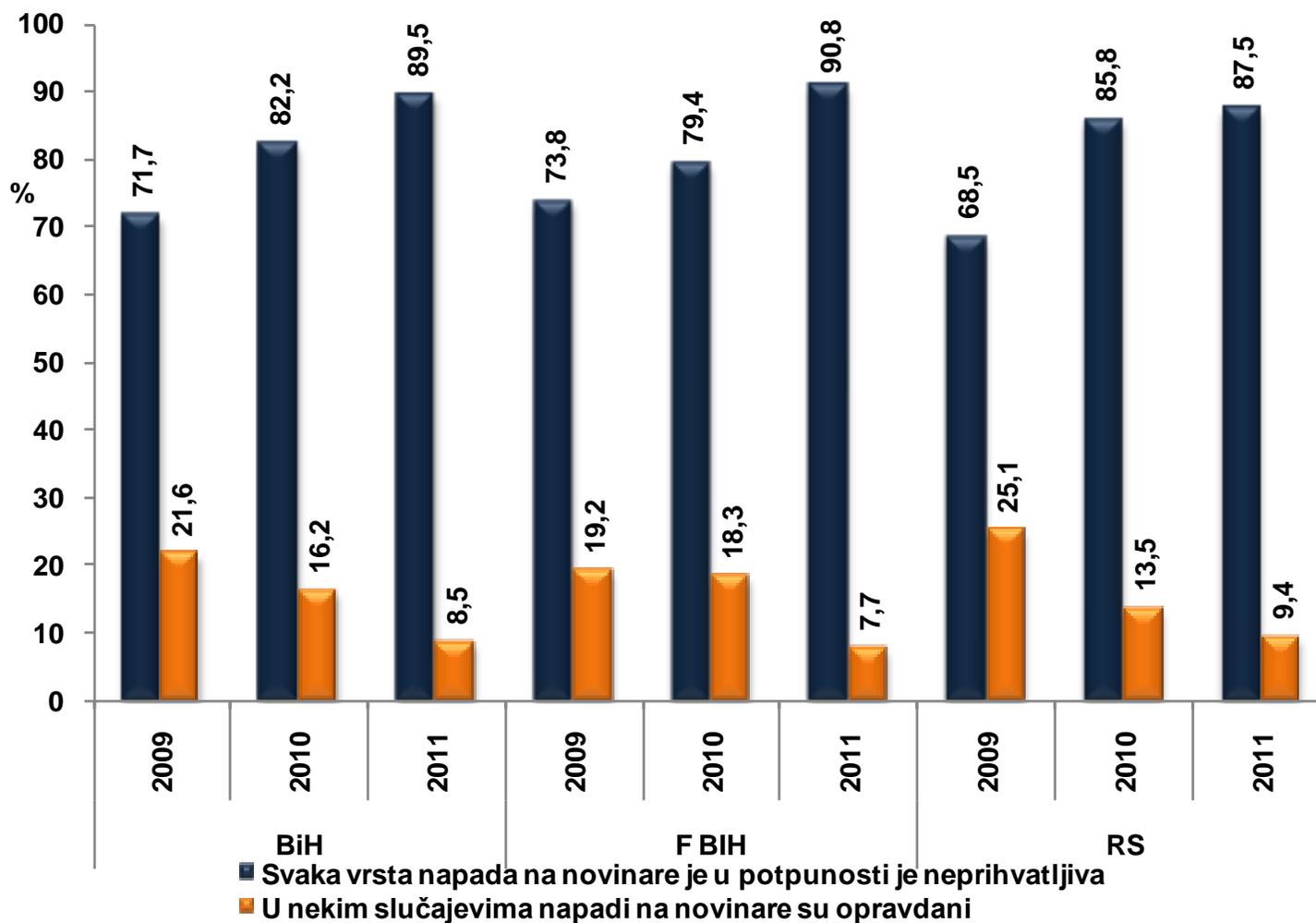
Q9. Po vašem mišljenju ko su glavni kršitelji novinarskih prava i medijskih sloboda u BiH?

Na grafiku nisu prikazani rezultati manji od 4%

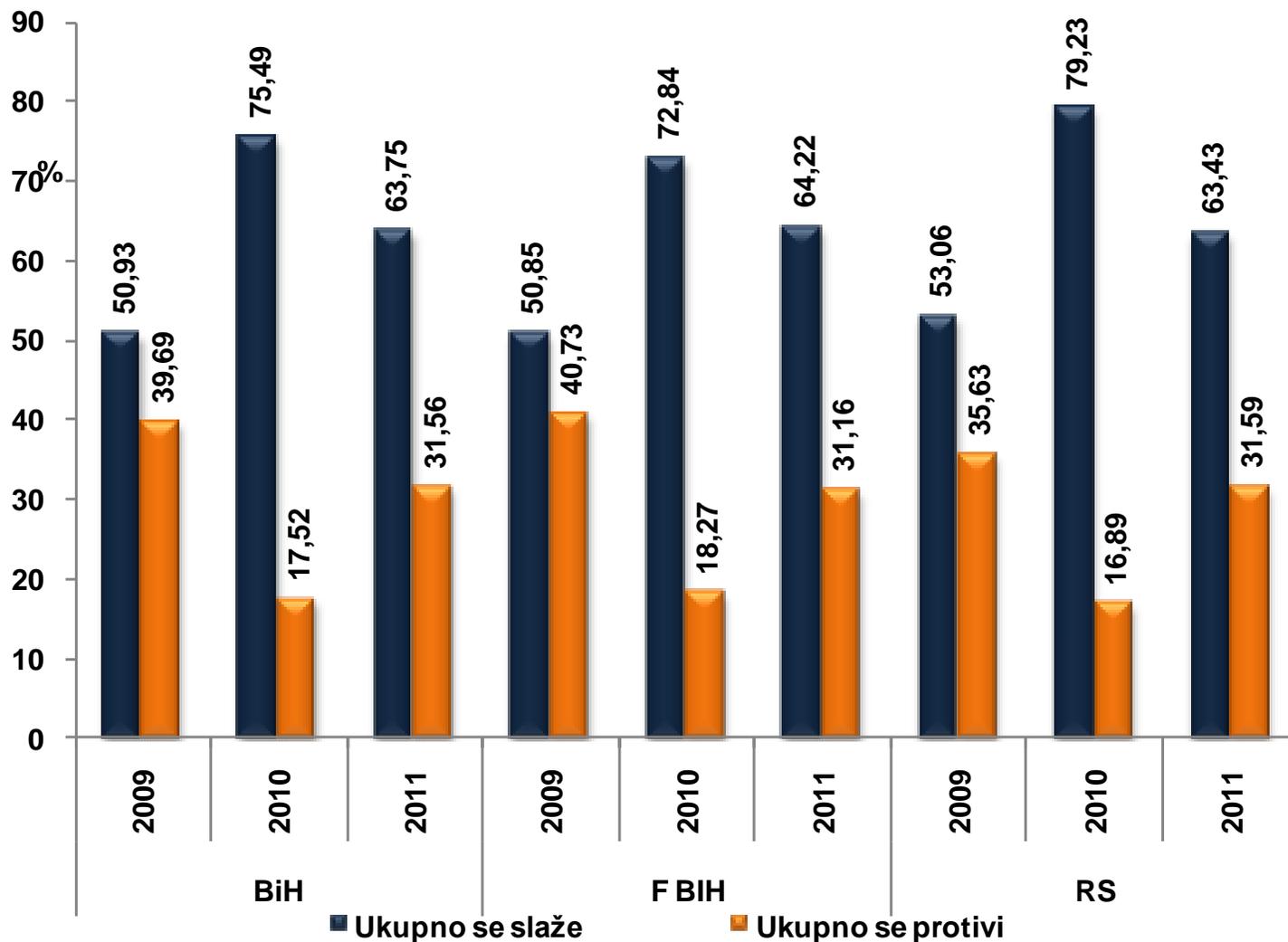

Q10. Sa kojom od dvije navedene izjava biste se najprije složili?

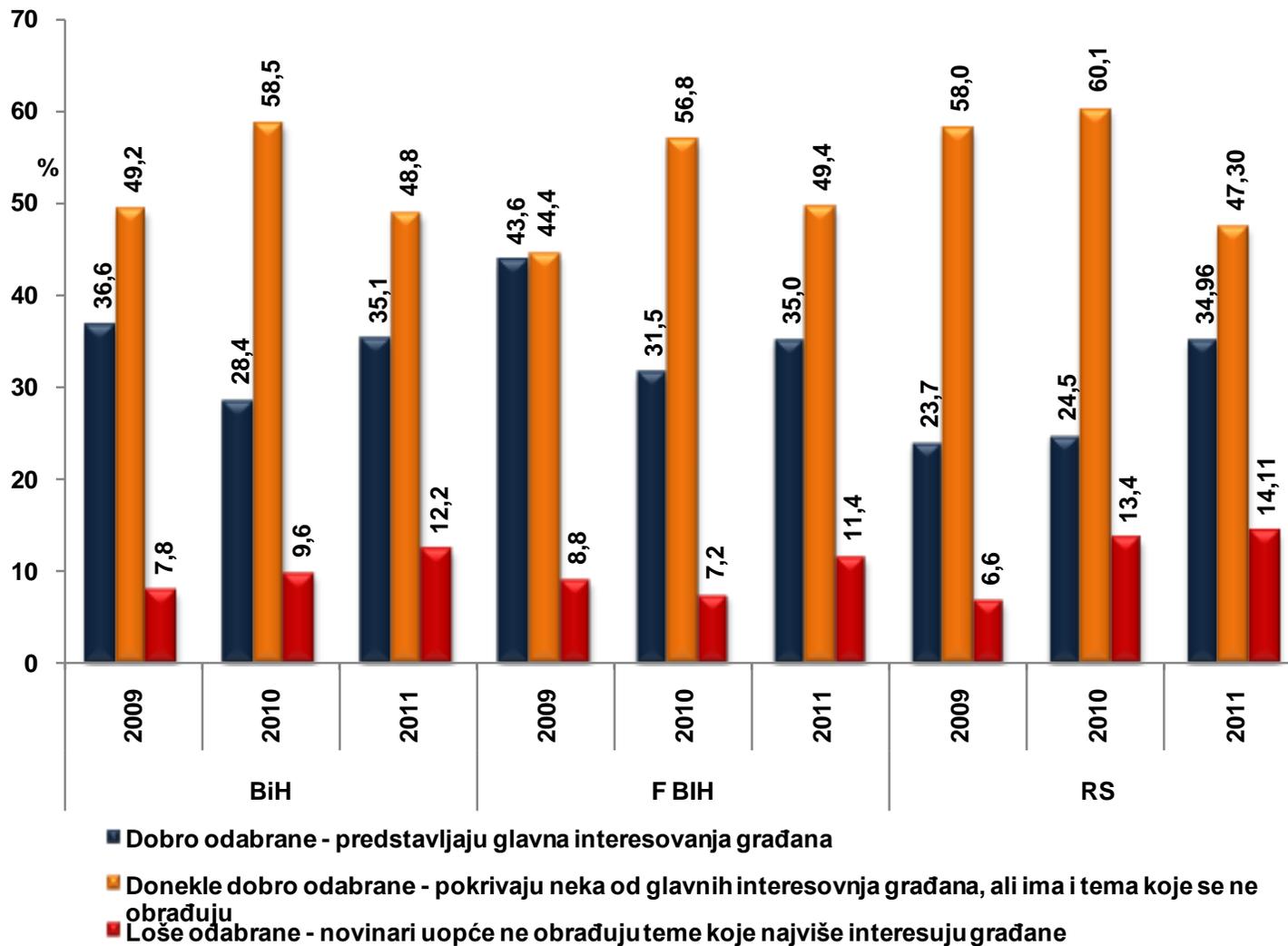

Q11. Jedna od najčešćih kritika koje se upućuju na adresu novinara od strane prozvanih političara i uticajnih osoba je da je rad pojedinih novinara politički motiviran. U kojoj se mjeri slažete sa tim mišljenjem?

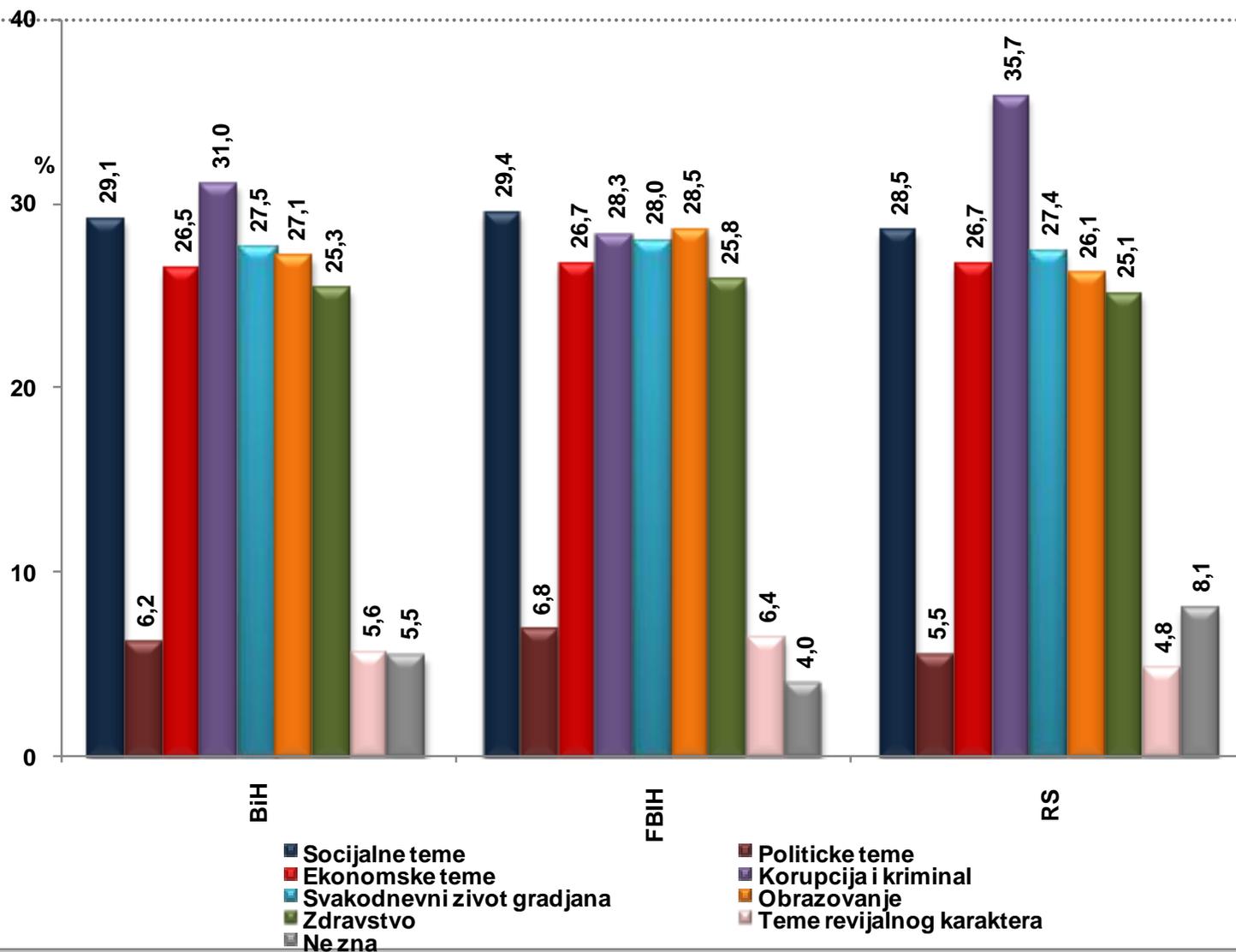

Q12. Da li bi ste rekli da su teme o kojim bh. novinari izvještavaju...

Q13. Koje od tema bi novinari trebali obradivati u vecoj mjeri nego sada?

Q14. Na koje od navedenih načina je po vašem mišljenju potrebno najprije unaprijediti novinarski rad i kvalitet izvještavanja?

